

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swěrný
Přez spař měrný
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłaš
Wšédne dny;
Džeň pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpođń ty.

Z njebies mana
Njeh éi khmana
Žiwnosé je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew éel
F.

Sserbske njedźeliske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šmolerjež knihiczišczerńi w Budyschinje a je tam ša šchwórtlětnu pschedplatu 40 pj. dostacž.

22. njedźela po šwjatej Trojizny.

2. Kor. 6, 1—2.

Šdy bychy čłowješko šo ras zyle njenadžujzy prafcheli, šhto by jim to najwjetšce nješbože bylo, kotrež mohlo jich potrjechicž, hacž drje potom njeby najprjedy najwjetšci džěl šebi na šwoje šemške wobštejnoscze a potrjebnoscze myšlil? Albo by jich wjele bylo, kiž bychy wotmolwili: Włoje najwjetšce nješbože by bylo, hdy by mi šo měr š mojim Bohom wšal? — Nášci wojazy wonka na wójnskim polu, kotsiž ženje njewjedža, hacž žiwi bitwišcžo šašo wopuscžca, prjedy hacž šo na bitwišcžo podadža, šwoju wutrobu š Bohom šwjašaju. Tam wonka nawuknu šebi to psalmške šłowo wazicž: Anježe Božo, ty šy našce wukhowanje štajnje a pschezo. Šedyn šranjeny, kiž w domišnje pschebwa, šo by šo wuštrawil, praji: Njeh maja hišcže tak štwjerdnjenu wutrobu, tam wonka nawuknu, š Bohu šo modlicž. Šak krašnje ša jeneho šchescžijana, hdyž šo jemu wšhitko šady njeho šhubicž šda, šo šo psched nim wuhlad wotewri: Bóh čže šo po nim a po šwojimi horjebracž, jemu može wšhitko dowěricž. Derje nam, šo nam Bóh w šwojej hnadže tak napschecžo pschińdže!

Šawol, japoshtol teho Anješa, napomina šwoju šchescžijansku wošadu w Korincze, šo tola njebychu Božu hnadu, kotruž šu pošnali, podarmo dostali — jenož niz podarmo!

Boža hnada je šo wam šjewila — njeh tola podarmo nad wami njeje! —

I. Boža hnada je šo wam šjewila.

Šako š šobupomožnikam rěczi po našchim tekšcže Šawol še šchescžijanam w Korincze, wón šo potajkim še šwojimi čžitarjemi hromadu šamknje. Wón je jich hižom tak hušto wo jich šobupomoz prošyl, wošebje š jich dobroprošczenjom, kaž čže tež wón jim še šobupomožnikom bycž. Šhto wupraji Šawol š tym!? — Šchescžijenjo dyrbja šebi mješ šobu š pomožnikom bycž, wošebje tež w tym najwšchšchim. Šo derjehicže šobubratrow njedyrbi jenemu šchescžijanej wšcho jene bycž — kaž tež njekně jemu šchłodžicž špytacž — ně, šchescžijenjo dyrbja šebi mješ šobu pomhacž. Šdyž šo džens telko luboscze našim bėdžerjam wonka a šranjenym wopokasuje, dyrbišch wjedžicž: Šchescžijenjo dyrbja šebi mješ šobu š pomožnikom bycž; wšchal je to wšhitko, tak wulke hacž pschezo je, wulke wošebje pola tych, kotsiž šu šcherpatku dali, tak krašnu, kaž ta šcherpatka tamneje wudowy bėšce, je to wšhitko šchescžijanska pschišluschnosč, pschišluschnosč šobupomožnikom.

Šawol čže to korincziškim šchescžijanam tak prawje na wutrobu položicž, šo šu woni tola hižom jako džeczi hnady, jako šobušchescžijenjo tak njewuměromnje wjele darow luboscze š Božeje ruki psches hnadu dostali. — Šwiž, w kotrymž našch tekst šteji, nam wujaknja, šhto čže Šawol runje w tutym šłowje hnady wuprajicž: to

je Khrystuſowu kſchiž jako wopokaſmo Božeje hnady, kotrež człowjekow budži abo wumozje. Czim waźniſche nam hewaſ jene kubło je, czim bóle ſo khowa a hlada, taſ njedyrbjała ſo teſ Boža hnada, kotraž je ſo w Khrystuſowym kſchižu nanajkraſniſcho wopokaſała, haſle taſ prawje hladacz a khowacz! — hnada, kotraž teſ nam wot lěta 1914 plačži.

Njeje to hnada, hdyž my dženſa, bóle hač hewaſ, ſo wo to ſtaramy, ſo mamy Bože ſłowo wſchitke dny we ſwojim domje a ſo ſo nam wono w Božim domje pſchipopowjeda? Njeběſche to hnada, ſo my něhdny w ſwojim dźečzatſtwje elementy naſcheje kſcheſczijanſkeje wěry ſeſnachmy a w ſchuli a na paczerſkeje wuczbyje ſo w njej roſwuczichmy, taſ ſo pſchiſtup k ſwojemu Wótzei ſnajemy abo tola ſnacž móžemy. My wěmy, ſo je to ſama hnada, hdyž nětk, hdžež taſ nětotreho nuſa tlóčži, taſ nětotremu ſrudoba a tyſchnoſeč wutrobu počeža, ſo móžemy kóždu hodžinu wodnjo a w nozy a wſchudžom, hdžež ſmy, Boha pytacz a namačacz. To je hnada, ſo ſo Bóh w ſwojej ſmilnoſeči pſchezo ſaſo ſa naſ namačacz da, pſchi wſchitkej naſchej njeſwěrnoczi, a ſo wón ſo nam pſchezo ſaſo bliži je ſwojej pomožu a možu a ſe ſwojim troſchtom a mērom. Haj, kajka hnada Boža, hdyž ſebi prajich: kóždy džen, kotryž mi Bóh da, je dar i jeho ruki. Kajku waźnoſeč ma potom kóždy jenotliwy džen, taſ wulki, ſwjaty a khotny wón je, hdyž ſmy Bohu ſa wſcho ſamolwiczi! Wón je naſ ſlyſchał w ſpodobnym čaſu, wón je nam pomhał na dnju ſboža! A ty! — njedostaſ podarmo Božu hnadu! K temu napomina Pawoł ſwojich čitarjom, teſ tebe. Nětk je tón prawy, ſpodobny čaſ, nětk je džen ſboža, nětk ſtupi tebi Bóh napſchecžimo ſe ſwojej hnadu!

II. Tehodla njedostačje ju podarmo!

My w naſchim němſkim wótznym kraju ſo hněwamy na te kžě a tu nahrabnoſeč Jendželczanow, a mamy poſne prawo k temu, jedna ſo ſa naſ tola wo derjehicze a čzeſeč naſcheho wótzneho kraja. Jene paſ nočzemy, kóždy ſa ſebje, ſabycž: Hdyž ſo hněwamy na naſchich nje- pſchecželow, na jich hrěchi, čzemy ſebi to jene pſchiſwo- jicž, ſo njeby naſche ſamſne privatne žiwjenje wobknežene bylo wot pſchibohow „nahrabnoſeč“ a „kža“, wjele bóle, ſo by naſche žiwjenje wobknežene bylo wot Božeje hnady. Szlyſchimy tola i Pawoleho rta, ſo njebychmy Božu hnadu podarmo doſtali. Szmy my něhdže raſ jene žohnowanje doſtali, ſnano w Božim domje, ſnano pſcheſ modlitwu, ſnano we wſchědnym žiwjenju, w ſwójbje, w powoľanju, hladajmy, ſo njebychmy to wſchitko podarmo doſtali. Haj, taſ teſ naſche žiwjenje dale pónđe — ſo bychmy Božu hnadu ſebi k žohnowanju ſlužicž dali! Hdyž ſo tebi dženſa twóji Bóh bliži, ſnano w jenej čzichej hodžinje, hladaj, ſo wón nimo tebe njeponđže, bjeſ teho, ſo by tebe žohnował.

Hdyž je hač dotal naſch Bóh widomnje pſcheſ naſche kraje ſchoł w tutym naſchim wójniſkim čaſu — a i na- ſchimi wojakami a offizěrami byl a pſcheſ to pokaſał, ſo wón naſch němſki lud wopuſchecžicž nočze, dha hladaj, ſo teſ ty njeby i tuteho čaſa ſchoł bjeſ ſnutſkowneho po- ſtwjeczenja, wjele bóle, ſo by tebi Boža hnada w tutym wulkim čaſu wulka byla. Haj, kóždy džen dyrbi tebi byčž dar Božeje hnady; o ſo nočzyl žadny podarmo byčž, a hdžež je wopravdže Boža hnada do jeneho człow-

ſkeho žiwjenja nuts ſwěcžila, dyrbi ſo ſkónčnje žyle žiwjenje jako ſama hnada poſnacž. Kóždy džen — žyle žiwjenje njedostawajče Božu hnadu podarmo! Maſch-li wjeſele, njeſabudž pſchi wſchěm ſwonkowym, ſo Bóh tebe wita! — a na drugej ſtronje, maſch-li khorocž abo pſchińdže nuſa abo tyſchnoſeč na tebe, njeſabudž, ſo tebe Boža hnada pyta, haj, teſ na tajke waſchnje pyta!

Hdyž raſ kónz człowjeka pſchińdže — hdy pſchińdže, njewěmy, hač ſahe abo poſdže — raſ tola pſchińdže — w kotrym padže budžemy prajicž móž: Boža hnada njeje podarmo nad nami byla? — Pawoł wotmolwi: My na- pominamy waſ paſ jako ſobupomožnikow, ſo njebyſchče Božu hnadu podarmo doſtali!

Taſ někotry je ſa człowjeſtmo w ſwojim žiwjenju wjele wulkeho a waźneho doſonjał, jeho džělo je ſa człowjeſtmo wulki dobytł, a tola je móžno, ſo je Boža hnada ſa jeho duſchu podarmo byla; w ſwojim ſnutſkow- nym žiwjenju je wón khotny wotał; wot ſwojeho Boha je wón dale wotſaleny hač někotry drugi, kiž je w małym ſwěrnju byl.

Hladajmy hiſchče woſebje na ſłowo podarmo! Kaſ žałoſtnje je, hdyž je człowjek wulku prózu a wulke džělo i něčim mēł, ſkónčnje paſ dyrbi prajicž: wſchitko je po- darmo bylo! Njeje teſ ſrudnje, hdyž je džělo Božeje hnady na człowſkim žiwjenju podarmo? hdyž Bóh ſam wopſchijecze człowſkeho žiwjenja njewuczini? —

Tehodla njech wichoř w twojim žiwjenju howri abo njech ſo čzi ſlónzo ſboža ſwěcži, njech čzi kwětki wjeſelow na puczu žiwjenja kčžja abo čzernje tebe ſtrapaju, hladaj, ſo by w Boſy potajeny byl; Boža hnada čzyla tebe wumóz wot Božeho ſuda k ſbóžnemu ſjednocženſtwu i nim. Tehodla njech je kóždy džen tebi džen ſboža w Božej hnadže!

Ty maſch mozy čžěla a ducha — Boža hnada je čzi teſame dała — hladaj, ſo je njeiſy podarmo doſtał, hladaj, ſo čze dale wjedu w poſnacžu Božeje hnady, ſo by ſo człowjek Boži i tebe ſczinił, człowjek i wjeſelej a pobožnej wutrobu, człowjek, kiž wſchědnje roſče w Božej hnadže a dale pſchińdže. — K temu njech je Khrystuſ tón pucž!

Tón Knjeſ dže nětk widomnje pſcheſ naſche kraje, wón ſo ſa naſ ſobu bēdži jako tón prawy wojak, ſa naſchu ſprawnu wēž, naſchi wojazy a offizěrojo nam to praja — hladaj, ſo by i tobu teſ widomnje dale ſchlo w Božej hnadže! D nočzyla ta podarmo ſa tebe byčž!

Samjeſ.

H. we L.

Croſcht w horju.

Hdyž tyſchnoſeče
A ſtrachi čze
Tu čzakaſu, čzi hroža,
Dha njeboj ſo!
Bóh widži to,
Čze kryje hnada Boža.

Njech mroſota
Čze wobdawa,
Wſchał jeho ſlónzo ſwěcži.
Slej, we horju
Tež ſpěwaju
Tu pſalmju Bože džecži.

Duž tón pucž dži,
Kiž wuſtwoli
Bóh tebi k drohowanju;
Wón wjedže čze
Tež pſcheſ čzernje,
Ty i nozy pónđzeſch k ranju.

Kſchiž na ſo wſmi,
Kiž póbka čzi
Bóh ſe ſwojeho tróna;
Wón pomha njeſeč,
Čže pſcheſ kſchiž wjeſeč
Čze tam, hdžež kiwa tróna.

Tež starošče,
 Kiž čiščeža cze,
 Čžiš' wšče na teho Anješa!
 Glej, psches njeho
 Tu staja šo
 Wšchej čžašnej nusy mjesa.

A bludžišch ty
 Psches pucžiny
 Kaž wotwa wopuschčena,
 Twój pastyr cze
 Tam pytač dže,
 Wón snaje šwojich mjena.

Duž t njemu dži,
 Wón šahoji
 Čži hrěcha krawne rany,
 A junu cze
 Dom pomjedže,
 Šdžž bėh je dofonjany!

K. A. Fiedler.

Ja wėm, do koho wėrju.

Wobrocženy Čhineša Leangafa powjedasche něhdy šwojim pohanstkim šobukrajanam wo Šesuhowych džiwach, jeho šmjerczi a horjestaczu. Duž šo woni jeho wuřmėchujō woprašchachu, hač dha je wón tele džiwu se šamšnymaj woczomaj widžal. „Ně,“ wón rjekny, „ale wone šu w šwjatnych knihach powjedane, kotrež w židowskim kraju wuńdžechu, a wjele ludow do jich wėrnosče wėrja.“

Duž něchtō šnapschecžiwī: „Šdžž tež druge ludy do tychle knihow wėrja, dha tola nusne njeje, šo dyrbimy my Čhinešojō do nich wėričž. Čžehodla runje ty do nich wėrišch?“

Na to Leangafa wotmolwi: „Runjež w nich powjedane wėžy ženje njewidžach, wėrju tola žyly twjerdže do šašadow a wuczbow, kotrež šu w bibliji wopšchijate; pschetož ja wėm, šo šym wulžy hrěšchny a hubjeny čłowjet był, nětko pał šym wumoženy a wobhnadženy. Njebyl-li žadny wumožnik wot hrěcha, by ša mnje njemōžnota była, tał derje w tutym kaž w tamnym žiwjenju šudej Božeje prawdosče wuczelnječ. Šesuh pał je mi pomhał, tehodla wėrju do jeho wėrnosče, pošlucham jej, lubuju a čžesčuju ju.“ Šóhan njewjedžesche ničō wotmolwicž.

Wjele knihow šo čžiščēzi, tola tał dołho hač šwėt steji, njeje šo hišchēže žana šada čžiščēžala, tał bohata na trošchēže kaž to šłowo, šo je Šesuh Šchryšuf do šwėta pschischoł, hrěšchnikow šbōžnych čžinicž. F.

Pscheložerški smylk.

Mišjonar Schwarz, najpožohnowanijšchi pošōł pohanstwa wo wōšomnatym lėtstotku, něhdy pschi pscheložowanju Noweho Testamenta šłėdowaze pomnjecžahōdne šhonjenje ščini.

Schwarz šebi pschi šwojim čžėžkim džėle rodženeho Tamulu t pomozu wša, kotryž wėštu šdžėlanosčž wobšedžesche a bė tež jendželsteje rēče mōžny. Tōnle Tamula bėšche runje pschi pscheložowanju prėnjeho lista šwjateho japoschtoła Šana, tehole wulžy drohoštneho pišma, kotrež nam wutrobne pomėry wšajomnosče pošafuje, w kotrychž Boža lubosčž t nam t naschey lubosčžu t Bohu a t bratram steji. Wón pscheloži kōždy kōčž jedyn wotdžěl, a Schwarz potom pscheložł pschehlada, pschiruna jōn t prėnjotnym tekstom a šwuporjedža jōn, hđžēž bėšche to trėbne. Šako bė Tamula šapocžatł tšecžeho štawa prėnjeho Šanoweho lista pscheložł, wón Schwarz a se šwojim pscheložkom do špodžiwanja štaji. Pschetož Šan tam piša: „Pohlejcze, kašku lubosčž nam Wótž wopokasał je, šo bychmy Bože džėczi mjenowani byli!“ Tamula pał bė pscheložł: „Pohlejcze, kašku lubosčž nam Wótž wopokasał je, šo my jemu — šmėmy nosy kōšchicž!“

Schwarz džesche: „Pschecželo, ty džė tule nejšy prawje, nejšy po šłowach prėnjotneho teksta pscheložował! Čžehodla dha šy to

čžinił? Njemožesche dha ty tole wo šwojej macžernej rēči derje šašodacž?“

Pscheložer wotmolwi: „Šara derje mōžach tele šłowa šašodacž, kaž tu ščji: „šo bychmy Bože džėczi mjenowani byli!“ ale, ale! — ja tola njemožech wutrobny dyrbčž, tole po šłowje pscheložicž; pschetož to šdasche šo mi nimomėrnje wulke, pschecžlowjecžne byčž, šo dyrbjeli my hubjeni, hrěščni čłowjekojō džėczi Wjeřschneho rēfacž. To je džė pschewjele, psche wšchu mėru wjele ša naš. Duž myšlach, šo dyrbju tole šłowo poščabicž!“

Lubi čžitarjo, šačžuwamy tež my wulkosčž a krašnosčž tamneho šłowa a bōjšku mojestosčž lubosče šwojeho njebjeskeho Wótža, hđžž my tole šłowo čžitamy? F.

Niž podarmo wukujene.

Bėšche w Amerizy. Daloko ša lėšami bėšche šebi muž se šwojej mlodej žonu Šilžu dom natwarł a džėlasche šwoje pola. Šilža čžinjesche domach šwoje džėko a hđžž by šo jej šamej šaštylačo, by šebi potom jedyn abo drugi šhėrlusch šanješła a tōn by jej psche wšcho pschepomhał. Ša šchulski čžaš njebė wjedžaka, čžomu mėjesche šo t wutnjenjom telko šhėrluschow martrowacž. Nětko bė ša to džakowna. Ale jejny džak bu hišchēže wjetšchi.

Naš džesche jejny muž t nej, šo na dwaj dnjej šapucžuje, šo pał šo potom šožo wrōczi. Tał dha bė wona nětko šama. Šako bė hižom hłuboko nuts do nožy, bė tola trochu bojasna. Dotal bojosče šnala njebė. A bokej wot čžašnika wšasche papjerka t tym psalmom: Tōn Anjes je mōj pastyr. Šdžž by nětko na njōn pohladała, by šo pschēžo šašo šmėrowala. A tał tež tutu nōž. Tał šebi pschafne koleško wša, pschēdžesche pilnje a prajesche šebi žyly čžišche tutōn žyly rjany psalm. Na to šo na tōn šhėrlusch dopomni: „Se Wōh, mōj pschecžel, ša mnje“ a na tōn drugi: „Ach porucž Bohu šwėru“ a na druge a pocža je se šwojim jašnym hłōšom wōšje špėwacž. Pschi tym bė pišchčžalku pošnu napschadla a natylny druhu, hač bu ta tež pošna. Tał wona pschēdžesche a špėwasche, a to wšcho bjes šwėžy, pschetož pošny mēšaz šwēcžesche jašnje t wōknami do jstwy, kaž tež wšchē te rjane hwėšdy.

Ale tež hišchēže dwė drugej šwėžy šwēcžeschej a hladašchej t wōknjami nuts do jstwy, bōle na dwė šchtrēcžy hač na hwėšdy podobnej. Bėšchtej to woczī njepschecželsteho čžerwjeneho Šndianarja. Tuczī džiwī bėchu prjedny tam bydlili a t knjesom byli. Šich pschēžo hłubje do lėšow čžišchēžachu a teho dla hidžachu woni kōždeho, kiž by do tamnych štron pschicžahnył a šebi tam dom natwarł a šwoje pola džėlał.

Tež tamny Šndianar bė se šlymi myšlemi pschischoł. Dolež w domje žaneje šwėžy njewohlada, myšlesche šebi, šo domjazny špja. A tał šo čžišche t domej pschischnowa, šo by domjaznych ščōnzował, šebi nabrał, šchtož by trjebacž mohł, a potom dom šapalił. Duž Šilžiny rjany hłōš šašlyšcha a nutsčach jejne pschecželne, lubosne woblicžo wuhlada. Woboje jemu nacžini, šo ani woczī ani wuschī wot njeje wotwobrocžicž njemožesche. Šako wona špėwacž pschesta a lehnyčž džėšche, wotendže Šndianar a wostaji šwoje šle pschēdewšacže njewuwjedžene.

Našajtra wrōczi šo Šilžiny mandželški šašo. Wječor šlepasche šo wo durje. Našch farmar (bur) šebi myšlesche, šo budže šabludženy pucžował wo hospodu na nōž pošyčž. Ale mēsto tajkeho šastupi Šndianar, wšchōn wōjnški wuhotowany a wudėjeny, do jstwy. Tōn wotpołōži šwoju brōn pschi durjach, džėšche t pschafnemu kolešku a wōšnamjenjesche t ruku wjerčjenje koleška. Na to štupi t Šilži, wotewri hubu a pytasche po nej špėwacž, šchtož džiwnje doščž klicžesche. Wón džė jejnu rēčž njerosymjesche. Šilža pał šhōda, šchto wón čžyšche, šydnny šo še

kolesku a poča kherluschy spěwacž. To dha bě wješele ja nascheho Indianarja! Wón by posdžišcho husto pschischol a Hilža by jemu spěwaka. Stónčnje tež farmarowu rěč nělak nawufny a chžyšche nětko tež wjedzecz, schto w tych kherluschach steji. Na to pak bě nasch farmar jenož čakał. Wón jemu te kherluschy wukladowasche. Tón Indianar nutrnje posluchasche a ras rjekny: „D hdy bych ja runje tajki był, jako wój!“ Tak bu Indianar stónčnje s mizionarom snaty, kiž jeho wuwuczowasche a na posledku wukščeži.

A tak bě to wscho pschischlo? Hilžine kherluschy běchu ju samu psched bolosnej smjerczu wukhowale a teho Indianarja k wěrje do Khrystuša domjedle. Nětko Hilža wjedzěsche, čžeho dla bě telko kherluschow w schuli s hlowny wuknyč mēla.

Evangelion mjes Sstowjanami.

Spisa farat Schwjela w Deschnje.

(Pofracžowanje.)

4. Ružwojo.

S klina „Molofanow“ je so w nowschim čžazu licžba wot-
džělita, kotsiž so „evangelizy kšchesežijeno (evangeličeskiye kristijanije)“ mjenuja. Sich wjednik rēka S. Esacharow we Sosologornoje. Woni kšchēžija džēczi a runaja so hewat jendželiskim presbytarianam. Sich wliw na prawosławne wobhydlerstwo je snadny.

Tute tsi hupy mējachu lēne sješdy abo wulke shromadžiny, kotrež pak so hižom wot wyšchnosče sakasane. Swoboda wěrny, kotraž je jakošny sarucžena, je tola jara psches wyšchnosč wobjmješana. Pschestupjenje je wobčežne. Shromadžiny so husto sakasuja. Wjele saleži na lokalnej wyšchnosčzi. Sedny dowoluje, schtož druhi sakasuje; haj, wono so stanje, so knježer, minister, gubernēr a landrot dowoluja, wachtmeister pak sakaze. Ruž groni: „do njebja wyžo, do žara daloko.“

Wot lēta 1907 džēla tež episkopalna Methodistiska zyrkej we Pětrohrodže, wona ma hižom (1913) 452 sobustawow a 795 džēczi na njedželiskej schuli; wona hlada s dobrej nadžiju do pschichoda. Seje wjednik je Dr. A. Simons.

Kaž je we wjchēm czežko, s tuteho hobrskeho kšchēžiwta wēšte powjesče dostacž, tak je tež czežko, licžbu ružowskich evangeliskich kšchesežijanow postajicž. Knjes inženēr Brochanoff ju na 40 000 dušchow taruje, farat Sant na 200 000 Molofanow a 100—150 000 druhich hromadže (Baptistow, Methodistow a evangeliskich kšchesežijanow). Na kōždy pad je wopacžnje, hdyž so licžba evangeliskich Ružow na 13 millionow postaji (kalich 1913, čž. 10). Tajka licžba by dhrbjała hinajšchi wusnam we jawnym žiwjenju mēč a so wošebje w pišmowstwe a nabožnym nowinarstwe pokasacž.

Porjadne evangeliske cžapopišy w ružowskej rēči so sledowaze: S u t r n n a j a h w ē s d a (jutrnicžka), tydžennik sa nabožnosč, politiku, wēdomnosč a ludstwo. Ch r i s t i j a n i n (kšchesežijan), mēšacžnik sa přēdowanja a wukladowanje Božeho słowa. Wobej kopjeni pišche a wudawa inženēr Brochanoff w Pětrohrodže, naklad je 4000. G o s t (hōsč), mēšacžnik sa wušwjecženje, pišche přēdar Fetler w Pětrohrodže, 3000 ex. D r u g m o l o d e ž i (pschecžel młodžiny), pišche přēdar Stepanow w Pěskach, Gub. Woronasch, 2000 ex. S s l o w o j i s t i n y (słowo wērnosče), powjesče Božego kralejstwa, (1913) wukhadža w Odešy. Tute tsi poslednišche pschikluscheja baptistam. S s ē j a t e l (slyž) w Pětrohrodže (1908) je pschekožk Lohmannoweho kopjenka „Für alle.“ W ē s t n i k s p a š e n j a (Pofasar humoženja), sbudžazy mēšacžnik, redaktor

rēka Boye. Ch r i s t i a n s k y P o b o r n i k (kšchesežijanski schitar), mēšacžnik episkop. methodistiske zyrkwe.

Dale so porjadnje wudawa protyka s nabožnym powuczowanjom na kōždy džen pod mjenom „S s e m e j n i d r u g (swojbny pschecžel)“, spisa wot wučerja A Rainero, protyka „D o b r y j s o w j e t n i k (dobry radžicžel)“ spisa wot Bochanowa 12000 ex. sa lēto. Knjes duchowny Sant wudawa pschekožk v. Wiebachnowych spišow „bibliski wjednik“ a „snostwa starego wojaka.“

Evangeliske pišmowstwo ma dobru podpjeru psches knihowne towarstwo „Raduga“ w Hallstacze.

Kajki pschichod evangelium w Ružowskej smēje? Esamo so rošmi, so zyrkej, kotraž dotal jenicžke pravo mējesche, wschitku mōž naložuje, so by tež pod nowymi wobstejnoscemi swoj wliw šebi idžeržala. We jeje šjedziny so hibanja we evangeliskim duchu. Tak bēsche loni po žykej Ruskej swjedžen štrošnosče. We wschitkich zyrkwjach dhrbjesche so pschecžiwto alkoholiskej přēdowacž. W Pětrohrodže wotdžerži najwyschšchi duchowny kemšchu, kotraž so wobjamtu s modlitwu, so by Ružowska wot wopikšwa bžka wumožena. Schtož ružowske knježerstwo nastupa, dha dhrbimny wušbēhnyč, so wono pschipsnatym evangeliskim zyrkwjam pravo dawa. Nabožna wučžba so wschudžom we macžernej rēči wudžēla, tak so na gymnaziju w Revalu, kotrehož direktor je nam snaty, nabožina w pječorakich rēčach wučži, mjenujžy sa prawosławnych Ružow w ružowskej, sa katholicich Polakow w pólskej, sa lutheriskich Němžow, Ešthow a Lettow w tutych rēčach. Na tošame waschne rošēdu so kōžde rano wučžomžy po macžernej rēči na swoju modlitwu. Čžim dlēje, čžim wjazy budža so tež ružy sa štojnizy do evangeliskeho ducha namafacž a jemu pucž njesadžewacž. Čžēžku prózu wschak maju bratsja, kotsiž tam we Knjesowej winizy džēlaju, lud drje je nabožnje smyšlent, ale pošny pschiwērny a pošlucha rad na samjednikow. Tola tež tam wērne džēko plody pschinješe, a my wobjamknemny s tym słowom, kotrež jedny tamnych evangeliskich wjednikow pišche: „My so nadžijamy a wēriny do šwētkeho pschichoda.“

(Pschichodnje dale.)

Wschelake s bliska a s daloka.

— Saūdženu pōndželu, 2. novembra, je nowy jēšdy plan na železnizy do možy stupit. Wón so s wulkeho džēla temu runa, po kotrymž so do wōjny na železnizy jēšdžesche. Duž njech so kōždy, kotryž ma se železnizu jēcž, w prawym čžazu wobhoni.

— Knjes farat Krüger-Borschiski je so na wotpocžink podal a do Budyschina pschēhndil. Seho wošada je so s czežkej wutrobu wot swojeho šwērneho dušchowpastyrja džēlita, kotryž je jej wot lēta 1886 28 lēt šlužil. Wón bēsche šyn Borschiske wošady. Seho nan bēsche hižom farat w Borschizach a je so wón na Borschiskej sarje 18. augusta 1847 narodžil. Hdyž bēsche šwoje študije stōncžil, bēsche wón wot 1875 hač do 1877 wyschšchi seminariski wučer w Budyschinje. 1877 pschindže wón jako kaplan a šerbski přēdar do Kamjenza a 1880 jako farat do Budyschinta, s wotkal so 1886 jako farat do Borschiz pschēhndil. Wōh wobradž šwojemu šwērnemu šlužobnikej žohnowany wječor žiwjenja!

„Bombaj Bōh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale je tež we wschēch pschedawarňach „S s e r b. N o w i n“ na wsach a w Budyschinje dostacž. Na schtwōrcž lēta placži wón 40 pj., jenotliwe cžiška so sa 4 pj. pschedawaju.